

TER BESPREKING

Aan: Deelnemers Informatiekamer Onderwijs

Directie I (TWO)

Van

M.T.E. Zwinkels

T +31 6 11 03 87 26

Datum

21 februari 2025

Afgestemd met

Bijlagen

1. Aandachtpunten uit IK
2. 1^e beeld informatiestelsel
3. Samenhang Architectuur

Aantal pagina's

6 + 5 (bijlagen)

nota

Voorstel voor een aanpak om te komen tot een integrale visie op een "Onderwijsinformatiestelsel"

Doel

Doel van deze nota is invulling te geven aan de wens van de leden van de Informatiekamer om verder te praten over het in co-creatie komen tot een integrale visie en strategie op het "Onderwijsinformatiestelsel". Het is de bedoeling niets dubbel te doen en vooral alle lopende initiatieven zoals Edustandaard, Edu-V, Npuls en NOLAI, logisch te verbinden en te bezien wat er nog extra nodig is voor de toekomst.

→ *We creëren een gezamenlijk, overkoepelend verhaal.*

Op basis van deze nota bespreken we de aanpak en met welke organisaties de eerste fase van de aanpak zal worden opgepakt.

Bespreekpunten

- a) Ziet u aandachtspunten bij de geschetste aanpak en planning om te komen tot een "Onderwijsinformatiestelsel"?
Fase 1. Dromen en doelen delen (agenderen november 2025 in IK)
 - a. Beschrijven van de beoogde dromen en doelen (wat – waarom – wie)
 - b. In beeld brengen wat er al is (afspraken–standaarden–voorzieningen)*Fase 2. Mogelijkheden voorstellen*
 - a. In beeld brengen wat opties zijn om de doelen te bereiken (hoe)
 - b. Gevolgen van de verschillende opties in beeld brengen (impact)
 - c. Opstellen en vaststellen visie en strategie (ambitie)
- b) Zijn er organisaties die voor fase 1 nog niet zijn genoemd en wel betrokken moeten worden?
- c) Is er voldoende commitment bij alle deelnemers om hier in co-creatie tijd in te steken?

Vervolg

- 1) De te benoemen kerngroep zal onder de IK fungeren;
- 2) De kerngroep i.o. gaat aan de slag met fase 1 en zal een voorstel formuleren over droom en doelen, tevens overzicht creëren op wat er al is
- 3) Hiervoor worden kennisplatforms met betrokken organisaties georganiseerd (1^e in april) en aangesloten bij andere bijeenkomsten;
- 4) Bespreken van het resultaat van fase 1 en een voorstel voor fase 2 in de Informatiekamer van 13 november 2025;
- 5) Op basis van die bespreking het vervolg oppakken.

Toelichting

Datum

21 februari 2025

Aanleiding

De leden van de Informatiekamer Onderwijs hebben tijdens de Informatiekamer van 13 november 2024 gevraagd om in co-creatie tot een uitwerking te komen van een visie en strategie op het Onderwijsinformatiestelsel. Zij zijn hiervoor geïnspireerd geraakt door de presentatie over de Nationale visie en strategie op het gezondheidsinformatiestelsel¹ onder regie van VWS.

Tijdens het overleg is geconcludeerd dat het goed is om hier verder over door te praten in de Informatiekamer en ermee aan de slag te gaan. Er moet worden besproken hoe we met elkaar stappen kunnen zetten, omdat het opstellen van een integrale visie een flinke ambitie is. De door de Informatiekamer meegegeven aandachtspunten zijn in bijlage 1 opgenomen.

Noodzaak van het opstellen van een visie en strategie

Om van dromen over mogelijkheden van goed digitaal ondersteund onderwijs tot realisatie te komen, is het van belang te weten of we wel dezelfde dromen en doelen hebben. Leerlingen en studenten moeten worden voorbereid op de digitale samenleving van morgen. De digitale veranderingen vliegen ons om de oren en vele partijen willen aan het onderwijs verdienen. Dit leidt op dit moment tot onzekerheid over de volgende te zetten stappen. Zetten we die allemaal voor onszelf, per onderwijsinstelling of onderwijssector, of kijken we met een bredere blik wat hierin gezamenlijk mogelijk en nodig is? In hoeverre kan hier nog publieke regie op worden gevoerd?

De conclusie in de laatste informatiekamer was dat het nu het moment is om ons te bezinnen op wat er nu nodig is om meer aan de voorkant grip te krijgen op de grote nog komende digitale veranderingen en de continuïteit van de digitale ondersteuning van het onderwijs betrouwbaar vorm te geven.

Waar moeten we rekening mee houden?

We weten dat niet alles tegelijk kan, en dat we in dit traject in ieder geval aandacht moeten hebben voor:

- a) De balans tussen het bestaande en het potentiële;
- b) De balans tussen kansen en risico's;
- c) De noodzakelijke randvoorwaarden.

Ad.a) Balans tussen het bestaande en het potentiële

Het digitale onderwijsinformatiestelsel is al een aantal decennia in de praktijk meegegroeid met de snelle digitale ontwikkelingen. Er zijn vele ICT-systemen gebouwd zoals leerling- en studentadministratiesystemen, leerplichtadministratie-rooster- en examen systemen, digitale leeromgevingen, personeelsadministratie- en salarissystemen etc.. Op dit moment ligt de focus meer op de groei van de digitale leermiddelen zelf en de digitale mogelijkheden in het leerproces.

Met de wet op het persoonsgebonden nummer in het onderwijs (2001) zijn de eerste informatieketens ontstaan met als doel gegevens in de keten te hergebuiken, zodat de kwaliteit van alle gegevensbronnen en informatieproducten zou toenemen. De basis van de bekostiging van het onderwijs is sindsdien

¹ [Kamerbrief over nationale visie gezondheidsinformatiestelsel | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

berekend op basis van het aantal kinderen dat in Nederland woont en ingeschreven is in een gemeente en op welke onderwijsinstelling deze als leerling/student zijn ingeschreven.

Datum
21 februari 2025

Over de jaren heen zijn er sinds 2001 vele doelen van (her)gebruik van gegevens bijgekomen (zie bijlage 2) en vele acties uitgevoerd om voor die nieuwe doelen van gebruik ook de benodigde kwaliteit van gegevens in huis te hebben. Zo kunnen diploma's tegenwoordig digitaal worden verstrekt voor een vervolgonderwijs of bij sollicitaties en zijn papieren kopieën niet meer nodig en kunnen inmiddels meerdere toetsen en examens digitaal worden afgelegd waarbij continuïteit, privacy en informatiebeveiliging optimaal geborgd worden. Ook worden steeds meer lessen digitaal (op maat) ondersteund.

Er kan echter in potentie nog zoveel meer, ook in het leerproces zelf, de belofte van de nieuwe technologieën is enorm, die potentie kan alleen worden benut door bewust en transparant te veranderen.

- We zullen samen een beeld moeten opbouwen van waar we naar toe kunnen en willen groeien en wat er al is.

Ad.b) Balans in kansen en risico's

Het bestaande onderwijsinformatiestelsel is onvoldoende toegesneden op het waarmaken van de potentie die de digitale transitie in zich heeft. Het is nog te veel gericht op de organisaties die informatie nodig hebben voor hun processen en te weinig op de lerende en docenten zelf in de nieuwe digitale leeromgevingen. De omslag van organisatie-georiënteerd naar mens-georiënteerd denken, waardoor ook flexibilisering van het onderwijs en Leven Lang Ontwikkelen beter mogelijk wordt, kan nu nog onvoldoende worden gerealiseerd. Ook bereiden we ons op dit moment onvoldoende georganiseerd voor op nog nieuwere technologieën.

Nieuwe technologieën zoals artificiële intelligentie en de mogelijkheden die een virtuele realiteit bieden voor onderwijs op maat worden nog niet echt benut. Dit komt ook door de risico's die het gebruik ervan met zich meebrengt voor de continuïteit van het onderwijs (hacks, energieverbruik), gebruik van gegevens voor een ander doel dan waarvoor deze zijn verzameld (privacy, discriminatie) en de opdrijving van kosten (big tech) omdat afhankelijkheid van leveranciers toeneemt. Maar ook omdat wij als mensen zelf niet zo snel veranderen en veelal handelen vanuit gewoontepatronen die bewust doorbroken moeten worden. De digitale transitie moet worden onderbouwd met transparante overwegingen en besluiten.

Omdat nieuwe technologieën sterk in ontwikkeling zijn is het nu tijd om ons voor te bereiden op *toekomstige* gebruik, met optimale synergie tussen de verschillende onderwijssectoren, zodat meer flexibilisering van het onderwijs ondersteund door de nieuwe technologieën tot de mogelijkheden gaat behoren.

- De kansen zien te pakken en de risico's optimaal beheersen is een uitdaging die we gezamenlijk en transparant aan willen gaan.

Ad.c) Noodzakelijke randvoorwaarden

Om digitale systemen en omgevingen met elkaar te kunnen laten communiceren, interoperabel te laten zijn, zijn heel wat afspraken en standaarden nodig. Er zijn al veel afspraken gemaakt over de onderwijssectoren heen voor wat betreft semantische standaarden van opleidingen en diploma's en het nog eenduidiger

registreren van gegevens van onderwijsdeelnemers (wetgeving), het afstemmen van een informatiemodel registratie instellen en opleidingen (RIO) en werken onder architectuur (ROSA, zie bijlage 3). Hierdoor is voor de mogelijkheid tot uitwisseling in informatieketens al veel gerealiseerd. In de Informatiekamer zijn hierover ook al meerdere afspraken gemaakt. De afspraken die van belang zijn voor het gesprek over het Onderwijsinformatiestelsel worden als input gebruikt, evenals de (inter)nationale ontwikkelingen.

Datum
21 februari 2025

Een visie op de verdere ontwikkeling van een onderwijsinformatiestelsel biedt een kapstok om de komende jaren *onderbouwde besluiten* te nemen gericht op de lange informatieketens, om het onderwijs en de doorstroom naar de arbeidsmarkt van onze afgestudeerden optimaal te faciliteren en het mogelijk te maken dat nieuwe technologie zinvol ingezet kunnen worden. Het betreft besluiten en randvoorwaarden die betrekking hebben op bijvoorbeeld het verdere primaire gebruik van *gegevens* in het leerproces, de daarbij passende bewaartermijnen, het koppelen van *leergegevens*, de *digitale toegang* tot leer- en toetsomgevingen en het gewenste niveau van het vaststellen van de identiteit daarbij, het *secundair gebruik* van gegevens voor beleidsinformatie, toezicht en wetenschappelijk onderzoek en over de benodigde *infrastructuur* om al die informatie op te slaan en te ontsluiten.

- ➔ Gebruik van nieuwe technologieën vraagt om goed ingevulde randvoorwaarden zoals databeschikbaarheid, de juiste (open) standaarden en digitale toegangsmiddelen. Hier zullen we naast sectorspecifiek², ook sectoroverstijgend volgende stappen in zetten.

Voorstel voor een aanpak

Stapsgewijze aanpak

Er zijn in de bestaande informatieketens al vele (sub)doelen geformuleerd, veelal per proces, per keten of per sector. Om tot een visie op het totale Onderwijsinformatiestelsel te komen zullen deze doelen aan elkaar moeten worden gerelateerd. Voor gebruik van nieuwe technologieën in informatieketens en in het leerproces zullen weer nieuwe doelen ontstaan.

Het voorstel is om een aantal fases in de aanpak te onderscheiden, zodat tussentijds de beelden kunnen worden geverifieerd in de Informatiekamer, en er tijd is om alle relevante partijen te consulteren en indien nodig nader te betrekken.

Fase 1 Dromen en doelen delen (agenderen IK november 2025)

- a) Beschrijven van de beoogde dromen en doelen (wat – waarom – wie)
- b) In beeld brengen wat er al is (afspraken–standaarden–voorzieningen)

Fase 2 Mogelijkheden voorstellen

- a) In beeld brengen wat opties zijn om de doelen te bereiken (hoe)
- b) Gevolgen van de verschillende opties in beeld brengen (impact)
- c) Opstellen en vaststellen visie en strategie (ambitie)

Aangezien de digitale transitie een doorgaand proces is, kan het zijn dat de geformuleerde visie daarna regelmatig zal moeten worden bijgesteld. Tevens dient een strategie voor de realisatie van die visie geformuleerd te worden, aansluitend op alle programma's die al lopen, dat wordt in fase 2 gedaan.

Fase 1. Dromen en doelen delen

² [Digitalisering en leermiddelen in het funderend onderwijs | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

Ad.1.a Beschrijven beoogde dromen en doelen

Een goed functionerend Onderwijsinformatiestelsel draagt bij aan meer mensgericht onderwijs en goed geïnformeerde professionals om het onderwijsstelsel optimaal te laten functioneren. Digitale mogelijkheden zoals **artificiële intelligentie** en de volgende generaties **virtuele realiteit** om dit proces te ondersteunen hebben een grote belofte in zich. Hierbij is het wenselijk dat de leefwereld van leerlingen, studenten, onderwijspersoneel en onderwijsinstellingen centraal staat. Het leerproces is de kern, met als onderdeel daarvan het toetsen/ examineren en het maatschappelijk kunnen aantonen van behaalde leerresultaten aan de hand van diploma's en certificaten. Een visie op hoe dit nieuwe leren er globaal uit kan komen te zien en vooral het benoemen van noodzakelijke randvoorwaarden zal het denken richten en de uitvoering helpen inrichten (fase 2).

Informatieketens zoals onderwijsplanning, organisatie van (digitale) examens, roosterplanning, invulling geven aan de leerplicht, financiering van studenten en onderwijsinstellingen door de overheid kunnen daarbij niet worden vergeten. Ook voorzieningen die betrouwbare digitale toegang garanderen en opslag van data horen daarbij.

Tevens moet worden nagedacht over de **scope** die de op te stellen visie op een Onderwijsinformatiestelsel heeft. Gaat dit bijvoorbeeld alleen over initieel bekostigd onderwijs of over meer? Hoe ligt bijvoorbeeld de relatie met de informatie die nodig is in het traject daarna, van diezelfde mensen die zich een Leven Lang Ontwikkelen? Hoe ligt de relatie tussen onderwijs dat in beroepsgroepen vereist is en waar zij als beroepsgroep zelf regie over voeren, zoals in de zorg en bij notarissen en accountants?

In deze eerste fase zal een droom worden geschetst met de mens centraal en zullen de beoogde doelen en benodigde functionaliteiten worden geformuleerd. Over de scope en de relatie met sectorspecifieke en bredere ontwikkelingen zal een advies worden opgesteld.

Ad.1.b In beeld brengen wat er al is

Een goed functionerend Onderwijsinformatiestelsel heeft naast een stip op de horizon om naartoe te werken (droom) ook een beeld nodig van wat er al is. Digitalisering in informatieketens heeft zich decennia lang ontwikkeld, een beeld van deze afspraken, wettelijke kaders, afgesproken standaarden en de gerealiseerde voorzieningen die er al zijn per sector, maar ook nationaal en internationaal, kan dus niet ontbreken.

Denk hierbij aan het European Qualification Framework (EQF, 2008) dat recent is omgezet naar een nationaal raamwerk (NLQF, 2024), de ontwikkeling van een nationale Skills ontologie voor beroepsonderwijs als uitwerking van Europese afspraken, maar ook over (verplicht) te gebruiken technische standaarden bij gegevensuitwisseling en informatiebeveiliging, of voorzieningen voor de overdracht van een dossier van een leerling in het FO naar een nieuwe school, of de voorziening voor vroegtijdig aanmelden in het MBO.

Ook nieuwe afspraken die in de maak zijn zoals een gezamenlijke voorziening voor inschrijven in het HO en MBO en binnen EDU-V en Npuls bijvoorbeeld. En natuurlijk de verplichtingen op basis van generieke wetgeving op digitalisering uit de EU en NL.

Parallel aan het beschrijven van de dromen en doelen wordt in beeld gebracht wat er al is aan sectoroverstijgende en sectorspecifieke gegevensstromen en de daarvoor nu gebruikte infrastructuur. In bijlage 2 is voor de informatieketens hiervoor al een eerste aanzet gedaan, die zal worden aangevuld.

Concreet voorstel werkwijze en aanpak voor de komende periode

Datum

21 februari 2025

Fase	Kerngroep	Te consulteren partners	Overleggen	Agendering IK
1	OCW, SURF, Kennisnet, MBO-digitaal, DUO + ?	PO/VO/MBO-raad, VH, UNL, EDU-V, Npuls, Studielink, SIVON, VNG/UWV?, Studiekeuze123, 1 ^e sessie april	Datakamer KRO's?	Nov 2025

Bijlage 1. Door de Informatiekamer mee gegeven aandachtspunten

Datum
21 februari 2025

Op aanpak:

- Werken in co-creatie, waarbij het aanbod is gedaan dat SURF en Kennisnet meedenken en de meest betrokken uitvoerende partijen in de kerngroep deelnemen om tot aanpak, visie en strategie te kunnen komen.
- De gepresenteerde plateaubenadering kan helpen om stappen te zetten en met elkaar vertrouwen en een gedeeld beeld te krijgen over de richting op lange (dromen), middellange (denken) en korte termijn (doen).
- In de aanpak de afspraken meenemen die al zijn gemaakt en een goede verbinding leggen met lopende trajecten;
- Rekening houden met internationale, vooral Europese ontwikkelingen, zoals de European data spaces;
- Aandacht voor de marktmacht en de wijze waarop met de publieke partijen samen kan worden opgetrokken richting leveranciers door krachten te bundelen (vooral bij big tech);
- Benoemen van de relatie met professionalisering op de werkvloer en adoptie van nieuwe technologieën, impact op bedrijfsvoering.

Op inhoud/richting:

- Redeneren vanuit de publieke belangen met openheid over de verschillende belangen van de betrokken partijen;
- Vanuit het perspectief van data beginnen, waarbij aandacht is voor maatschappelijke vraagstukken zoals arbeidsmarktkrapte.
- Data benaderen als publiek goed, datakwaliteit i.r.t. doel gebruik, tevens tijdig de AP betrekken;
- Aandacht voor interoperabiliteit en standaardisering, waardoor flexibilisering van het onderwijs mogelijk wordt, met oog voor wat dit voor de uitvoering betekent;
- Aandacht voor de benodigde infrastructuur en de afspraken hoe die te gebruiken, waar mogelijk aansluiten op de Europese ontwikkeling;
- Aandacht voor eventuele wenselijke aanpassing in de sturing en de rol van de Informatiekamer Onderwijs (bv. cf. Informatieberaad Zorg, adviserend aan de bewindslieden, afweging we/niet aanpassen wetgeving).

Zie voor een weergave van de bespreking het verslag van de Informatiekamer van november 2024.

Bijlage 2. In beeld brengen wat er al is – bestaande informatiestelsel

Deze bijlage vormt een aanzet als basis voor het nader met alle betrokken partijen in beeld brengen van de generieke en sectorspieke, afspraken, standaarden en voorzieningen die er al zijn in het onderwijsdomein.

Informatie over onderwijsdeelnemers

Onderwijsinstellingen onderhouden al sinds jaar en dag [een leerlingen-/studentenadministratie](#). Het aantal leerlingen-/studenten met hun aantal kenmerken vormt ook al jaren de basis voor de bekostiging van het onderwijs. Op de juistheid van die administraties worden controles uitgevoerd, deze zijn benoemd in het jaarlijks door OCW opgesteld protocol³, waardoor bekend is wat de kwaliteit van deze registraties is. Over de decennia heen is dit gegroeid van papieren naar digitale administraties, van stand-alone naar informatieketens, en inmiddels zijn er vele voorzieningen in de Cloud, aangeboden door professionele organisaties. Om sectoroverstijgend overzicht en grip op op het (hergebruik van deze persoonsgegevens in de registratie van de overheid te houden is de wet onderwijsdeelnemer⁴ opgesteld, op basis van de sectorspecifieke wetgeving. In deze administraties wordt naast een [persoonsgebonden nummer](#) van de leerlingen-/studenten (identificatie) ook een [pseudoniem](#) (wet pseudonimisering in het onderwijs) bijgehouden, dat wordt gebruikt bij toegang tot digitale leeromgevingen.

Datum
21 februari 2025

De oorsprong van de [nationale registratie onderwijsdeelnemer \(ROD\)](#) bij OCW/DUO van persoonsgebonden informatie over inschrijvingen van onderwijsdeelnemers en hun deelnemer-kenmerken is gelegen in de bekostiging van de onderwijsinstellingen (midden jaren '90) en de wens tot goede, maar niet tot de persoon herleidbare, beleidsinformatie en toezichtinformatie (wet op het PGN van 2001, Basisregistratie Onderwijs-BRON). Op basis van deze wet is indertijd ook aangesloten op de Basisregistratie Personen (BRP, gemeenten) en het gebruik van het burgerservicenummer (BSN).

De implementatie van deze wet heeft geduurd van 2002 tot en met 2013 (sluitstuk vervanging Criho). In eerste instantie betrof dit alleen de leerlingen op het bekostigde onderwijs, dit is (m.u.v. HO) uitgebreid naar het niet-bekostigde onderwijs (2011). Sinds 2012 faciliteert de overheid langer hergebruik van de verzamelde gegevens door de diplomahouder zelf ([diplomaregister](#)), een op te vragen digitale kopie diploma kan daardoor op termijn de huidige papieren kopieën vervangen. Doel van de wetswijziging voor dit hergebruik (wet op het diplomaregister) was het voorkomen van diplomafraude en vormt de basis van een belangrijk maatschappelijk proces van authenticatie van deze waardedocumenten. Voor de betrouwbaarheid van de registratie in het HO die al data sinds 1997 bevatte, zijn bij de implementatie van deze wet alle studentenadministraties gecontroleerd.

Sinds 2008 heeft gaandeweg een verschuiving plaatsgevonden naar landelijke digitale voorzieningen voor het uitvoeren en handhaven van de [leerplicht en de kwalificatieplicht](#) (verzuimloket - 2009 en de vrijstellingenregistratie - 2013) om de informatieplicht van scholen en onderwijsinstellingen aan de gemeenten te faciliteren. Wijzigingen in deze bestaande informatieketens gaan overigens gewoon door, op dt moment wordt bijvoorbeeld gewerkt aan wetsvoorstel dat het schoolverzuim verder moet terugdringen⁵ en het wetsvoorstel van school naar duurzaam werk.

Bij de scholen is ook sprake van horizontale digitale overdracht van gegevens bij het veranderen van school, dan kunnen [leer en begeleidingsgegevens](#) tussen

³ [Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024 | Publicatie | Inspectie van het onderwijs](#)

⁴ [Wet register onderwijsdeelnemers \(34.878\) - Eerste Kamer der Staten-Generaal](#)

⁵ [Wetsvoorstel terugdringen schoolverzuim verstuurd naar de Tweede Kamer | Nieuwsbericht | Nieuwsbrieven Ministerie van OCW](#)

scholen worden uitgewisseld⁶ (2012). In het MBO is daar later het vroegtijdig aanmelden in het MBO met toelatingsrecht bijgekomen (2016).

Datum
21 februari 2025

Tenslotte is een grote verandering dat **digitaal examens** kunnen worden afgenomen. Waar eerst alleen de logistiek van papieren examens door de overheid (OCW/DUO) werd georganiseerd, is het voor een aantal vakken in het VO en MBO mogelijk examens digitaal af te nemen. De eerste voorziening hiervoor werd het Centraal Examen Software (CES) genoemd, daarna is een nieuw systeem (Facet) in gebruik genomen. Ook kan digitaal worden geoefend voor staatsexamens⁷. Er wordt gewerkt aan een visie en strategie voor de verdere ontwikkeling van digitaal examineren.

Onderwijsdeelnemers uit Caribisch Nederland vormen nog geen onderdeel van deze digitale informatieketen (met BSN), hier wordt wel stapsgewijs aan gewerkt.

Studiefinanciering wordt al sinds eind jaren '80 digitaal geregistreerd. Binnen de overheid zijn sinds 2008 een aantal basisregistraties aangewezen die input leveren voor de vaststelling hiervan. Het betreft gegevens over relaties/ouders (basisregistratie personen, BRP) en gegevens over inkomen (Belastingdienst). Voor deze gegevens is door DUO een digitale voorziening gecreëerd waardoor betrokkenen (studenten en ouders) in kunnen zien welke gegevens van hen uit andere registraties worden gebruikt.

Al deze registraties in het onderwijsdomein vormen de basis voor het **bekostigen** van het onderwijs, handhaven van de **leerplichtwet**, houden van **toezicht**, opstellen van **beleidsinformatie** (OCW en veld), **statistische informatie** (CBS) en **hergebruik van persoonsgegevens** bij andere processen. Bij hergebruik gaat het bijvoorbeeld om de planning van schoolartsen, het bepalen van het recht op een uitkering, bij het bepalen van schulden, of de (initiële) registratie in een beroepsregister waarmee toegang tot uitoefenen van erkende beroepen mogelijk wordt, zoals de zorg, notarissen, accountants etc..

In toenemende mate worden deze gegevens ook als basis voor **onderzoek** hergebruikt (m.n. via CBS), denk hierbij aan het nationaal cohortonderzoek onderwijs (NCO).

De maatschappelijke waarde van deze data is over de jaren enorm toegenomen.

Informatie over onderwijsaanbod (opleidingen en instellingen)

Informatiemodel RIO

De kern van de registratie van instellingen en opleidingen (onderwijsaanbod) is het **informatiemodel⁸ Registratie Instellingen en opleidingen (RIO)** opgesteld. Dit model is in de Informatiekamer bestuurlijk bekrachtigd en sindsdien waar nodig verder ontwikkeld. Ook hier liggen relaties met andere landelijke registraties waaruit gegevens worden (her)gebruikt, zoals het register van alle rechtspersonen in Nederland (Handelsregister, HR) en het basisregister adressen en gebouwen (BAG). Met deze gegevens, die ook coördinaten bevatten, kunnen onderwijslocaties steeds preciezer op de kaart⁹ worden weergegeven (Kadaster).

⁶ [Het gebruik van het persoonsgebonden nummer bij onder meer de uitwisseling van leer- en begeleidingsgegevens van leerlingen \(32.176\) - Eerste Kamer der Staten-Generaal](#)

⁷ [Oefenen staatsexamen: Vmbo schriftelijk - DUO](#)

⁸ [Registratie Instellingen en Opleidingen](#)

⁹ [Scholen op de kaart - Vind en vergelijk scholen in de buurt](#)

Erkend bekostigd onderwijs

Bij onderwijsaanbod gaat het in ieder geval om de registratie van het totale [erkende onderwijsstelsel](#) onder verantwoordelijkheid van de minister van OCW. Het betreft dan toegestaan en onder toezicht staand onderwijs, bekostigd onderwijs, erkenningen voor een examenbevoegdheid (VO) tot het geaccrediteerde onderwijs (HO). Het betreft zowel de registratie van specifieke opleidingen als van de erkende instellingen die de opleidingen of examens verzorgen.

Niet bekostigd onderwijs

Waar voor de centrale registratie van onderwijsdeelnemers slechts sprake was van een kwalitatief goede registratie van het bekostigd onderwijs, is de registratie van het [niet-bekostigde onderwijs](#) sindsdien in kwaliteit verbeterd in de sectoren VO en MBO. Dit is veroorzaakt door de wettelijke plicht van het aanleveren van alle deelnemer gegevens, met als doel het voorkomen van schooluitval en het bepalen van de juiste aantallen voortijdig schoolverlaters. Dus ook de deelnemers aan het niet-bekostigde onderwijs.

Kwalificatieniveaus opleidingen (standaardisatie)

In 2008 is het European Qualifications Framework for lifelong learning' (EQF) opgesteld, bedoeld om de verschillende kwalificatiesystemen in het onderwijs op Europees niveau transparant en onderling vergelijkbaar te maken. Doel hiervan is de mobiliteit in het onderwijs en op de arbeidsmarkt te verbeteren en het leven lang leren, gelijke kansen in de kennismaatschappij en verdere Europese integratie te bevorderen. Om een koppeling met de Nederlandse kwalificatieniveaus mogelijk te maken is – evenals in andere landen – een nationaal en sector overstijgend kwalificatiekader ontwikkeld, het NLQF¹⁰. Dit is in 2011 vastgesteld in afstemming met het onderwijsveld, aan de Tweede Kamer toegestuurd en in Brussel gepresenteerd. In 2024 is daar een wettelijke grondslag onder gelegd met de wet NLQF¹¹.

Skills en vaardigheden

Sindsdien is verder gewerkt aan een 'European Skills Agenda' en een 'European Learning Model (ELM) waarvoor een datamodel [European Information Model](#)¹², een semantische metastandaard om initiatieven zoals EQF, Europass, microcredentials en het diplomasupplement in de digitale wereld aan elkaar te kunnen verbinden. In Nederland heeft dit een relatie met de skills ontologie, het skillsmodel 'Competent NL'¹³, dat in het MBO wordt ontwikkeld. Ook is er de wet referentieniveaus taal en rekenen voor het FO en MBO¹⁴.

[Bijlage 3. Samenhangende architecturen in het onderwijs](#)

¹⁰ [Daarom NLQF](#)

¹¹ [Wet NLQF \(36.341\) - Eerste Kamer der Staten-Generaal](#)

¹² [Launch of the European Learning Model | Europass](#)

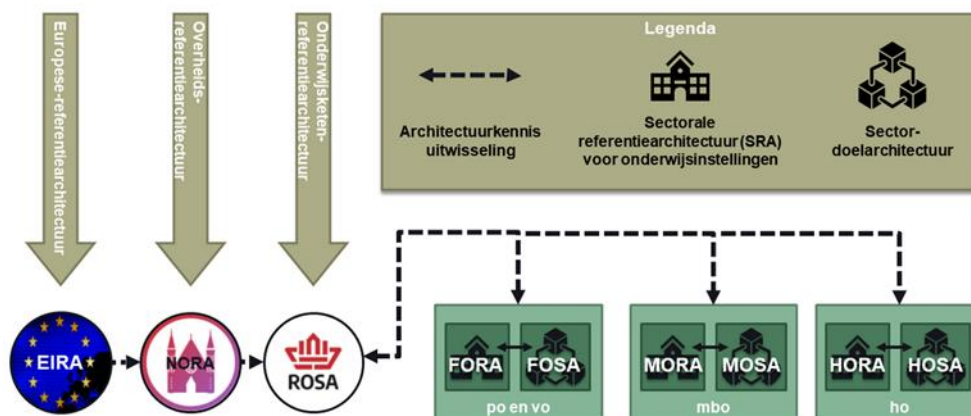
¹³ [Skills en CompetentNL](#)

¹⁴ [Wet referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen \(32.290\) - Eerste Kamer der Staten-Generaal](#)

Vanuit de sectoren, maar ook vanuit de Edustandaard Architectuurraad en Standardisatieraad, is de wens uitgesproken om meer samenhang te brengen in de verschillende sector- en referentiearchitecturen binnen het onderwijs. De gesprekken en afspraken die nodig zijn om deze samenhang te verwezenlijken, worden gevoerd in de Adviesgroep Samenhang sector- en referentiearchitecturen onderwijs, of in het kort: "de Adviesgroep Samenhang". In deze adviesgroep komt de architectuurkennis vanuit verschillende onderwijssectoren samen. Door met elkaar in gesprek te blijven worden de verschillen in denken duidelijk en kunnen de architecturen van elkaar leren en steeds beter op elkaar aansluiten.

Datum
21 februari 2025

Het gebruikte schema om de samenhang te duiden ziet er als volgt uit en is te vinden in de ROSA.wiki¹⁵.

De Informatiekamer zelf heeft eveneens, met het oog op onder meer de verschillende NGF-programma's die aan de slag gaan met (nieuwe) standaarden, afsprakenstelsels en voorzieningen, het belang van samenhang rondom architectuur en onderwijsstandaarden meermaals onderschreven. Dit heeft in maart 2023 ook geleid tot het opstellen van afspraken over samenhang en samenwerking in de notitie 'Governance op architectuur en standaarden, een spade dieper'.¹⁶

¹⁵ [Samenhang met andere architecturen - ROSA Wiki](#)

¹⁶ <https://www.edustandaard.nl/groiefondstrajecten-inzicht-in-architectuur-en-standaarden/>